

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA 2011

EALAÍN

Stair agus Léirthuisicint na hEalaíne

Gnáthleibhéal

Tá 150 marc ag gabháil leis an bpáipéar seo, i.e. 37.5% de na marcanna iomlána ar an Ealaín.

Dé Déardaoin, 16 Meitheamh

Tráthnóna, 2.00 – 4.30

Treoracha

Freagair trí cheist mar seo a leanas: ceist amháin as Roinn I (An Ealaín in Éirinn), ceist amháin as Roinn II (Ealaín na hEorpa 1000AD – An Lá Inniu), agus ceist amháin as Roinn III (Léirthuisicint na hEalaíne).

Tá na ceisteanna uile ar cómharc (50).

Ba chóir sceitsí agus léaráidí a úsáid de réir mar is cuí chun do chuid pointí a léiriú.

Déan tagairt de réir mar is gá do na *léaráidí atá ar an mbileog leis an bpáipéar seo*.

ROINN I – An Ealaín in Éirinn

1. Tá tuama pasáiste *léirithe ar an mbileog leis seo*.
Freagair (a), (b) agus (c).
 - (a) Ainmnigh an tuama pasáiste.
 - (b) Déan cur síos agus plé ar an maisiúchán ar an gcloch ag an mbealach isteach.
 - (c) Cén fheidhm a bhí ag an tuama pasáiste seo?*Léirigh do fhreagra le sceitsí.*

2. Sampla de mhíotalóireacht réamh-Chríostaí is ea **Muinice Bhrú Íochtair**.
Freagair (a), (b) agus (c).
 - (a) Cén fheidhm a bhí aici?
 - (b) Cén chaoi a ndearnadh í?
 - (c) Déan cur síos agus plé ar a cuid maisiúcháin.*Léirigh do fhreagra le sceitsí.*

3. Tá an leathanach as Leabhar Cheanannais ar a bhfuil **An Maighdean Mhuire agus Mac na hÓighe léirithe ar an mbileog leis seo**.
Freagair (a), (b) agus (c).
 - (a) Déan cur síos agus plé ar na fíoracha ar an leathanach seo.
 - (b) Déan cur síos agus plé ar an maisiúchán teibí ar an leathanach seo.
 - (c) Tabhair roinnt eolais ghinearálta mar gheall ar Leabhar Cheanannais.*Léirigh do fhreagra le sceitsí.*

4. Sampla d’ailtireacht Sheoirseach is ea an **Casino i Marino**.
Freagair (a), (b) agus (c).
 - (a) Cé a dhear an foirgneamh seo?
 - (b) Déan cur síos agus plé ar a chuid ailtireachta.
 - (c) Déan cur síos mion ar ghné amháin dá chuid maisiúcháin.*Léirigh do fhreagra le sceitsí.*

5. Tá an **Radharc i bPáirc an Fhionnuisce** le Walter Osborne (1859-1903) *léirithe ar an mbileog leis seo*.
Freagair (a), (b) agus (c).
 - (a) Cad is ábhar don phictiúr seo, dar leat?
 - (b) Déan cur síos ar úsáid datha(nna) agus solais sa phictiúr seo.
 - (c) Ainmnigh pictiúr fíorach amháin eile a ndearna tú staidéar air agus déan cur síos achomair air.*Léirigh do fhreagra le sceitsí.*

6. Tá an **an Gorta Mór** le Rowan Gillespie (b. 1953) *léirithe ar an mbileog leis seo*.
Freagair (a), (b) agus (c).
(a) Conas a léiríonn an píosa dealbhóireachta seo an gorta?
(b) An gcabhraíonn an suíomh ina bhfuil sé lena ábhar a chur in iúl? Tabhair fáthanna le do fhreagra.
(c) Ainmnigh sampla amháin eile de pháosa dealbhóireachta poiblí a ndearna tú staidéar air agus déan cur síos achomair air.
Léirigh do fhreagra le sceitsí.
7. Roghnaigh saothar le duine **amháin** de na healaíontóirí seo a leanas:
Harry Clarke, Jack B. Yeats, Louis le Brocqy, Robert Ballagh, Pauline Bewick.
Freagair (a), (b) agus (c).
(a) Ainmnigh an saothar.
(b) Déan cur síos agus plé ar an saothar atá roghnaithe agat faoi na ceannteidil seo a leanas:
 - ábhar/téama
 - comhdhéanamh
 - comhábhair agus teicníochtaí.
(c) Tabhair roinnt eolais ghinearálta mar gheall ar an ealaíontóir atá roghnaithe agat.
Léirigh do fhreagra le sceitsí.

ROINN II – Ealaín na hEorpa (1000AD – An Lá Inniu)

8. Freagair (a) agus (b).
(a) Déan cur síos agus plé ar an ailtireacht d'ardeaglais Ghotach a ndearna tú staidéar uirthi faoi na ceannteidil seo a leanas:
 - ainm
 - plean iomlán
 - an taobh amuigh
 - an taobh istigh.
(b) Déan cur síos achomair ar shampla de pháosa dealbhóireachta Gotaí nó de ghloine dhaite Ghotach a ndearna tú staidéar air/uirthi.
Léirigh do fhreagra le sceitsí.
9. Tá **Primavera** le Botticelli (1444-1510) *léirithe ar an mbileog leis seo*.
Freagair (a) agus (b).
(a) Déan cur síos agus plé ar an saothar seo faoi na ceannteidil seo a leanas:
 - ábhar
 - comhdhéanamh
 - meán
 - dath(anna).
(b) Ainmnigh saothar amháin eile le Botticelli agus déan cur síos achomair air.
Léirigh do fhreagra le sceitsí.

10. Tá **Maighdean na gCarraigeacha** le Leonardo da Vinci (1452-1519) *léirithe ar an mbileog leis seo*.
Freagair (a) agus (b).
(a) Déan cur síos agus plé ar an saothar seo faoi na ceannteidil seo a leanas:
- ábhar
 - comhdhéanamh
 - datha(nna)
 - peirspictíocht.
- (b) Ainmnigh saothar amháin eile le Leonardo da Vinci agus déan cur síos air.
Léirigh do fhreagra le sceitsí.
11. Roghnaigh ceann **amháin** de na saothair seo a leanas agus freagair (a) agus (b):
- **Máire Mhaigdiléana** le Donatello (1386-1466)
 - **Airgead na Cánach** le Masaccio (1401-1428)
 - **Na hAmbasadóirí** le Hans Holbein (1497/8-1543)
 - **Imrisean d'Éirí na Gréine ar Maidin** le Claude Monet (1840-1926)
 - **Dianseasmhacht na Cuimhne** le Salvador Dali (1904-1989).
- (a) Déan cur síos agus plé ar an saothar a roghnaigh tú faoi na ceannteidil seo a leanas:
- ábhar
 - comhdhéanamh agus stíl
 - meán
 - dath(anna)/solas.
- (b) Tabhair roinnt eolais ghinearálta faoin ealaíontóir.
Léirigh do fhreagra le sceitsí.
12. Tá **An Rang Damhsa** le Edgar Degas (1834-1917) *léirithe ar an mbileog leis seo*.
Freagair (a) agus (b).
(a) Déan cur síos agus plé ar an saothar seo faoi na ceannteidil seo a leanas:
- ábhar
 - comhdhéanamh agus stíl
 - meán
 - dath(anna).
- (b) Ainmnigh saothar eile le Degas agus déan cur síos air.
Léirigh do fhreagra le sceitsí.
13. Tá **An Fhís tar éis na Seanmóra** le Paul Gauguin (1848-1903) *léirithe ar an mbileog leis seo*.
Freagair (a) agus (b).
(a) Déan cur síos agus plé ar an bpictiúr seo faoi na ceannteidil seo a leanas:
- ábhar
 - comhdhéanamh agus stíl
 - meán
 - dath(anna).
- (b) Tabhair roinnt eolais ghinearálta faoi Paul Gauguin.
Léirigh do fhreagra le sceitsí.

14. Roghnaigh saothar ar bith le Henri Matisse (1869-1954) a ndearna tú staidéar air. Freagair (a) agus (b).
- (a) Ainmnigh an saothar atá roghnaithe agat.
- (b) Déan cur síos agus plé ar an saothar atá roghnaithe agat faoi na ceannteidil seo a leanas:
- ábhar
 - comhdhéanamh agus stíl
 - meán
 - dath(anna)/solas
- Léirigh do fhreagra le sceitsí.*

ROINN III – Léirthuiscint na hEalaíne

15. Freagair (a) agus (b).
- (a) Ainmnigh gailearaí **nó** músaem **nó** ionad ceardaíochta ar thug tú cuairt air le déanaí agus déan cur síos agus plé ar thaispeántán amháin go mion.
- (b) Cad iad na háiseanna dar leat ba chóir do gach gailearaí, músaem agus ionad ceardaíochta a chur ar fáil le go mbeidh an chuairt taitneamhach agus lán eolais?
- Léirigh do fhreagra le sceitsí.*
16. Freagair (a) and (b).
- (a) Cad iad na gnéithe a chuirfeá san áireamh agus leagan amach, fearastú agus maisiú seomra codlata do dhéagóir á phleanáil agat?
- (b) Tabhair fáthanna le do rogha agus cuir sceitse san áireamh chun an dearadh atá molta agat a thaispeáint. Bain úsáid as na ceannteidil seo a leanas:
- leagan amach
 - troscán
 - dath(anna)
 - solas.
17. Freagair (a) agus (b).
- (a) Déan plé ar na gnéithe dearaidh a chruthaíonn clúdach maith do CD nó DVD. Bain úsáid as na ceannteidil seo a leanas:
- comhdhéanamh
 - íomhánna
 - dath(anna)
 - litreoireacht.
- (b) Tarraing sceitse de shampla de chlúdach atá deartha go maith dar leat agus tabhair fáthanna le do rogha.

18. Freagair (a) agus (b).
Tá uaireadóirí ar fáil i raon leathan stíleanna. Is féidir leo a bheith praiticiúil agus feidhmiúil chomh maith le bheith ina n-oiriúint faisin.
- (a) Déan cur síos agus plé ar thréithe uaireadóirí atá deartha go maith, faoi na ceannteidil seo a leanas:
- bunábhair
 - cruth
 - stíl
 - feidhm.
- (b) Tarraing sceitse d'uaireadóir atá deartha go maith, dar leat, agus tabhair fáthanna le do rogha.
19. Freagair (a) agus (b).
Tá an spás oscailte *atá léirithe ar an mbileog leis seo* le forbairt mar pháirc don phobal áitiúil.
- (a) Déan cur síos ar do smaointe agus tarraing sceitse díobh do dhearadh iomlán na páirce seo. Ní mór na háiseanna seo a leanas a bheith san áireamh:
- áit súgartha do pháistí
 - páirc chlárscátála
 - láthair picnicí
 - cosáin siúlóide/bogshodair.
- (b) Déan plé ar na dálaí slándála agus sábháilteachta atá le cur san áireamh i ndearadh na páirce seo.
20. Is cineál fógraíochta lasmuigh é clár fógraí a oibríonn cosúil le póstaer ach ar scála i bhfad níos mó.
Freagair (a) agus (b).
- (a) Déan cur síos agus plé faoi na ceannteidil seo a leanas ar shaintréithe clár fógraí atá deartha go maith:
- dath(anna)
 - scála
 - íomhánna
 - litreoireacht.
- (b) Tarraing sceitse de chlár fógraí atá éifeachtach, dar leat, agus tabhair fáthanna le do rogha.
21. Freagair (a) agus (b)
Iarradh ar do rang ealaíne cúlra a dhearadh do sheó faisin chun airgead a bhailiú do do scoil.
- (a) Cad iad na dálaí ealaíne atá tábhachtach agus cúlra mar seo á dhearadh agat?
- (b) Tarraing sceitse de do dhearadh agus déan plé ar an bhfáth a gceapann tú go bhfuil sé oiriúnach.

Leathanach Bán

Leathanach Bán